

[Lis Starcke]

Jeg vil også gerne takke udenrigsministeren for en fyldig og klar redegørelse, der ikke efterlader nogen tvivl om de principper, regeringen går efter med hensyn til den u-landsstøtte. Danmark giver, dels som gave, dels som lån. I det store og hele billiger retsforbundet disse principper. Jeg skal senere komme tilbage til de områder, hvor vi har en noget anden mening.

På os som på mange andre har professor Gunnar Myrdals pludseligt ændrede syn på u-landsstøtte gjort et vist indtryk, men jeg kan med det samme sige, at vi er ikke enige med ham, og vi foretrækker at betragte hans udtalelse som en provokation, som skal få os til at tænke os en gang ekstra om både ved planlægning, udførelse og opfølgning af vore bistandsprojekter.

Hele verdensudviklingen, hvor vi oplever, at de rige lande bliver rigere og de fattige lande bliver fattigere, hvor mange millioner mennesker sulter og lider nød, ingen uddannelse får og dermed heller intet arbejde og ingen eksistensmuligheder, er ikke gået hen over hovedet på retsforbundet. Vi ser også derpå med dyb bekymring og forstår ikke, at professor Myrdal kan opfordre til udelukkende at give bistanden som en global fattighjælp, selv om man skal notere sig, at han dog tilføjer, at det ikke betyder, at det vil blive billigere. Nej, tværtimod, men det bør gives som mad og direkte hjælp til sultende børn, så de kan overleve. Jeg spørger: overleve til hvad, til hvilken tilværelse, hvis deres opvækstbetingelser ikke ændres, hvis hverken de eller deres forældre får nogen uddannelse, stadig er analfabeter, ikke får job, ingen eksistensmuligheder?

Langt mere tror vi i retsforbundet på at give den u-landsbistand, som vi i de senere år er gået over til, som uddannelse og oplæring i enkle, elementære, praktiske ting, som både kan forbedre sundhedstilstanden, chancen for at bruge de lokale ressourcer til at skabe et forbedret miljø og chancen for at udnytte landdistrikterne bedre. Langt mere kan vi derfor følge professor Thorkil Kristensen, der siger, at det gælder om at videregive kundskaber. Kundskaber er det centrale. Hans opdeling af u-landene i hele 4 grupper er interessant, i OPEC-landene og de nye industrilande, der i stigende grad vil konkurrere med de rige lande på de industrielle markeder. Jeg kan ikke lade være med at

komme med den bemærkning, at jeg så også håber, at de rige lande, at de industrielle markeder vil modtage de færdige produkter, der kommer fra udviklingslandene, at de vil lade markedsbetingelserne virke, at de vil lade være med den protektionisme, som man har følt en del steder, bl. a. også inden for EF. Yderligere taler han om mellemindkomstlandene og til sidst de egentlige lavindkomstlande. Dem peger professor Thorkil Kristensen især på og siger, at det er de egentlig fattige lande, som er hovedproblemet. Hvilke lande er så det? Det er praktisk taget tropelandene. Det er just dem, som dansk u-landsstøtte i de senere år har koncentreret sig om: Kenya og Tanzania i Afrika og Indien og Bangladesh i Asien. Derfor forstår jeg ikke helt, at der fra VS' side bliver nævnt, at man skal koncentrere sig om færre lande, for jeg synes, at det har man allerede gjort. Dette er i høj grad landbrugslande, men det er lande, som er relativt fattige på jord, og samtidig lande med hurtig befolkningstilvækst. Det er netop lande, Danmark som gammelt landbrugsland har noget at give, og derfor mener retsforbundet, at det er rigtigt, at vi har koncentreret os om at hjælpe disse lande, og at vi ufortrødent skal blive ved med det.

Rigsrevisionens kraftige kritik kan man selvfølgelig ikke sidde overhørig. Naturligvis er det meget uheldigt, når projekter slår fejl, helt eller delvis. Vi har oplevet det før, for en 10-15 år siden, hvor vi delvis måtte omlægge vore projekter. Men vi troede nok, at vi var blevet meget dygtigere nu. Det er vi også blevet. Vi er blevet dygtigere til både at planlægge, administrere, koordinere og følge op, men altså ikke helt dygtige nok. Derfor kan vi også fra retsforbundets side billige, at der bliver nedsat dette udvalg til netop at følge de forskellige projekter og følge de resultater, der kommer ud af, at der bruges danske penge derude.

Jeg mener, at der er gjort meget fra dansk side for at uddanne både u-landshjælpere og u-landseksperter, for også de trænger rent sprogligt til ekstra uddannelse og til viden om, hvordan forholdene er i de pågældende lande. Jeg mener også, at vi har klaret uddannelsen af mange u-landsstipendiater, som kunne rejse tilbage og vejlede deres egne i hjemlandet. Men det lader altså til, at vi i nogle tilfælde har overvurderet u-landenes